

Ovaj tjedan, sve je u znaku početka, nove školske godine.

»Poštujte naše znakove«, »Počinje škola« , »Sve za vašeg školarca« i niz drugih parola, od kojih će vam često puta, pasti mrak na oči, ako ste roditelj. Jer, škola je sve, samo ne besplatna, iako to mnogi tvrde. Počevši od cijena udžbenika i pribora, pa uključite u to školsku kuhinju, one sve papuče i tenisice, opremu za tjelesni i naravno, nešto nove odjeće za vašu djecu. Ipak, djeca rastu, zar ne?

O besplatnim udžbenicima u Bjelovaru, neću više trošiti riječi, mada sam prilično sigurna da se uz neke uštede, to moglo komotno realizirati. O stanju u bjelovarskim školama, također, u školi moje kćeri, često nema niti toaletnog papira, a papir za printanje je odavno postao luksuz.

Ali zato je početak školske godine udar na novčanik. I također, na psihičko stanje većine roditelja. Ako imate dvoje ili troje djece školske dobi, počnite štedjeti puno, puno ranije. Osim ako niste političar, estradna zvijezda ili obogaćeni poduzetnik.

Prvačića ću imati za godinu dana, ali moja starija kćer, ove godine kreće u sedmi razred osnovne škole. Onaj, nekako famozni sedmi razred, gdje dolaze novi predmeti, fizika i kemija.

Kada smo dotegle kući, svu tu silu udžbenika, radnih bilježnica, zbirka, atlasa, dodatnih materijala i ostalog nastavnog pribora i kada smo ih počele prelistavati, zapitala sam se: čemu sve to? I koliko im od svega toga, uopće treba? Naravno, kada toga ne bi bilo, propale bi mnoge

izdavačke kuće. Moramo misliti i na njih.

Prelistavajući sve te knjige, moja kćer je odustala ubrzo. Iako se za nju ne bojim, jer je odličan učenik, mislim da velika većina djece, izgubi svu onu iskonsku želju za znanjem i učenjem, koja je prirodna i urođena svakom čovjeku, izgubivši se u hrpetini nabacanih činjenica, suhoparnih podataka i informacija, mnogim brojevima i jednadžbama, kao i svim tim »velikim« i dosadnim parolama. I potpuno ih razumijem.

Priznajem, uvijek sam bila jako slab matematičar, a niti kemija i fizika mi nisu bile jače strana. Gradivo sedmog razreda matematike, fizike i kemije, čini mi se već sada, poput »španskog sela«. Ali se sa oduševljenjem sjećam pokusa iz kemije, jer su bili zanimljivi. Zašto se školski sustav ne okrene više praktičnom projektnom radu, umjesto suhoparnih brojeva, jednadžbi, podataka iz povijesti i geografije, koji bi se sasvim sigurno mogli prezentirati na jedan sasvim zanimljiviji i kvalitetniji način?

No, za takav način rada treba i nešto više truda, želje i kreativnosti. I novaca. Nastavnik je u većini slučajeva, danas postao samo »prijenosnik informacija«, umjesto da je onaj koji potiče i usmjerava djecu, da sami, na svoj način, dođu do znanja. Koje će tada biti mnogo kvalitetnije i dugotrajnije.

Nije ni nastavnicima lako. Nije više rijetkost da dobiju pokoji šamar, a prijetnje i vrijeđanje od bahatih roditelja, koji misle da je njihovo dijete najpametnije na svijetu, postale su nešto, što nažalost, postaje normalno. U ovom pomalo ludom, današnjem svijetu, gdje često puta potpuno zakazuje kućni odgoj, gdje djeca postaju »mali bogovi«, koje se ne uči poštovanju i odgovornosti, dešava se, da upravo ova časna struka, počinje nažalost, biti nešto manje vrijedno.

Postoje divne duše nastavnika, koji uz svoje znanje i kompetenciju, posjeduju i ono nešto drugo što ih izdvaja iz mase. A to je ljubav prema poslu, kao i težnja da u djetetu otkriju bezbroj prekrasnih mogućnosti. Da vide njegovu osobnost, a ne samo ocjene u imeniku. Divni ljudi koji sa iznimnom strašću i voljom obavljaju taj častan posao. Njima to nije samo posao, to im je poziv.

A ima i onih koji lakiraju nokte ili čitaju novine.

Školski sustav je davno zakazao, kada je od djece počeo raditi »poslušne robote«, spremne na upijanje mnogih, sasvim nepotrebnih informacija. A zakazao je također, kada je postao samo obrazovni sustav, jer za kvalitetnu komunikaciju s učenicima i za praktične životne stvari odgojnog karaktera, odavno u njemu nema mjesta. Pa tako već godinama dobivamo generacije mladih koji možda znaju povećati broj informacija i činjenica koje im u daljnjem životu, zasigurno neće trebati, ali ne znaju kvalitetno komunicirati, imamo djecu i mlade koji znaju puno jednakosti ali ne znaju razmišljati svojom glavom, da sami dođu do nekog zaključka. Jer ih to baš nitko nije naučio.

Stalno smo obasuti podacima o djeci i mladima koji su nezainteresirani, potpuno odsutni i bez ikakve volje i želje za učenjem i radom. Bez radosti za odlazanjem u školu. Čast izuzecima. No, zapitajmo se, što im današnji školski sustav uistinu daje i pruža? Gdje je nestala ona radost pred početak nove školske godine?

Je li školsko doba postalo velika muka, umjesto da je zaista radost i najljepši period u životu svakog djeteta?

MAMA, NE DA MI SE U ŠKOLU

To je rečenica, koju je gotovo svaki roditelj, čuo mnogo puta. Ako pogledam samo težinu torbe svoje kćeri, mislim da se niti meni ne bi dalo. Jer dijete je postalo »magarac«, koji svakoga dana, odlazi u školu i vraća se iz nje, natovaren povelikim teretom. I tako imamo mnogu djecu s problemima kralježnice, skoliozama i sličnim problemima. Sasvim nepotrebne raznorazne radne bilježnice, zbirke i slične stvari, koje se na kraju godine, vraćaju kući ispunjene napola. Ali, dijete mora vući svoj teret, bez pobune. Poslušno i pokorno.

Naravno, nitko ga nikada u gotovo cijelom osnovnoškolskom obrazovanju, neće pitati, što njega samog zanima, koje su njegove sklonosti i interesi. Jedino je pitanje hoće li za izborni predmet odabrati informatiku ili možda njemački jezik. I na koje slobodne aktivnosti želi ići. To je jedini slobodni izbor naše djece. Mada bi informatika i drugi strani jezik, najčešće njemački, trebali u današnjem svijetu, postati obavezni, umjesto nekih drugih. Da ne zaboravimo, tu je i vjeronauk.

I tu većinom, kao i u mnogim drugim stvarima, odlučuju roditelji.

Dijete se u školi već dugo ne tretira kao slobodno biće, pojedinac za svojom slobodom, svojim potrebama, interesima i željama. Prema njemu se postupa direktivno i u znaku prisile. Pa će ono tako, svoju želju za slobodom izbora, ispoljiti na način, da neće napisati zadaću. Mada zna da mora. Kada mu već sloboda izbora, nije data u nekom drugom obliku.

Dokle god, djeci i mladima, školski sustav, ne da veću slobodu u izboru predmeta, izboru sadržaja koji ga zanimaju, slobodu da izrazi sebe na neki kreativan i funkcionalan način, sve do tada ćemo imati većinu djece, koja često puta viču: »Mama, danas mi se baš ne ide u školu«.

ŠKOLA KAO UBOJICA INDIVIDUALNOSTI

Sa svom tom hrpetinom knjiga i sa svim tim obaveznim predmetima, mislim da se dijete često puta osjeća bačeno u boksački ring, gdje ga s jedne strane pritišću profesori, s druge roditelji, a na trećoj je ono samo, sa svim svojim željama, potrebama i interesima. I tada se nađe u velikom konfliktu, frustrirano i onemogućeno da sve svoje potencijale realizira, na njemu odgovarajući način. Tu je i strah od loših ocjena, od pritiska i kazni kod kuće.

I onda ih proglašavamo nezainteresiranim, proglašavamo ih nemotiviranim, često puta i lijenim, jer gledamo samo površinu. No, istina je mnogo dublje sakrivena. Oni profesori i nastavnici, koji zagrebu mnogo dublje od same površine dječje osobnosti, ljudi su kojima je to poziv, a ne samo zanimanje, kojeg rade, samo da bi zaradili svoju plaću. Oni, koji vide strah u dječjim očima jer nije ispunilo velika očekivanja sustava u kojem živimo, ili pretenciozna očekivanja mnogih nadobudnih roditelja, ljudi su s vizijom. Entuzijasti velikog uma i srca, koji ne vide samo broj u školskom imeniku, već potencijal, osobnost i sve ono, što to dijete jednog dana, može postati. I što to dijete, uistinu jest. Predivna individua sa cijelim spletom mogućnosti.

Jer dijete nije »čovjek u malom«. Ono nije preslika svojih roditelja, zbroj genetskog materijala, spužva koja upija informacije, vojnik koji izvršava naredbe. Mada se često puta tako čini zamišljeno. Jer, tako je lakše. Jer će na taj način, jednog dana postati veliki »poslušnici«, oni koji ne razmišljaju. Oni koji samo slušaju i slijede.

I tako dobivamo generacije koje ne razmišljaju, ne znaju komunicirati niti pregovarati, ne znaju kvalitetno i demokratski, nenasilno rješavati sukobe, ne znaju sami, svojim trudom, željom i

inicijativom, doći do nekoga cilja. U školi ih to nitko nikada nije učio.

MOJE DIJETE I JA

Sa svojom kćeri nikada nisam pisala lektiru ili ne daj bože, pisala umjesto nje. A to čine mnogi. Nikada nisam pisala s njom zadaće, niti učila za testove. Čujem da to mnogi rade, niti ne razmišljajući o tome, kakvu štetu rade svom djetetu. Time im samo pokazuju da nemaju povjerenja u njih, ne dozvoljavaju im tako potrebnu samostalnost i mogućnost da sami kreiraju svoj život. I uskraćuju im pravo na grešku. Koja je sastavni dio života. Jer iz grešaka se uči.

Pa tako dobiju potpuno nesamostalno dijete, nespremno na poraz ili razočaranje. A život je borba u kojoj su razočaranja, njen sastavni dio.

Razmislite kako uistinu pomoći svojem djetetu. Ako je već školski sustav loš, ne morate mu biti dodatni pomagači. Budite kvalitetni pomagači svom djetetu. Ali ne tako da se pretvorite u učenika, već u onoga koji usmjerava, koji mu pomaže, da ono samo, dođe do svog cilja. Nemojte mu uloviti ribu, naučite ga kako se lovi.

I budite mu prije svega iskreni prijatelj. Imajte povjerenja, dozvolite mu samostalnost i pokoju grešku. Jer, na njima se uči. I najvažnije, dozvolite mu da bude svoje. Prihvatite ga i imajte razumijevanja. Proniknite u njegovu ljepotu.

A djeca?

Mnoga će usprkos dosta lošem školskom sustavu, natrpanom gradivu i teškim leđima od hrpetine nepotrebnih knjiga, naći svoj jedinstveni put. Možda to neće biti onaj kojeg ste vi zamislili ili kojem ste se kao roditelj nadali, ali bit će njihov. I radit će greške, trpjeti posljedice, padati i dizati se na tom svom jedinstvenom putu, prolazeći onu najvažniju školu. Životnu.

Svima Vam želim uspješnu, radosnu i zanimljivu novu školsku godinu!